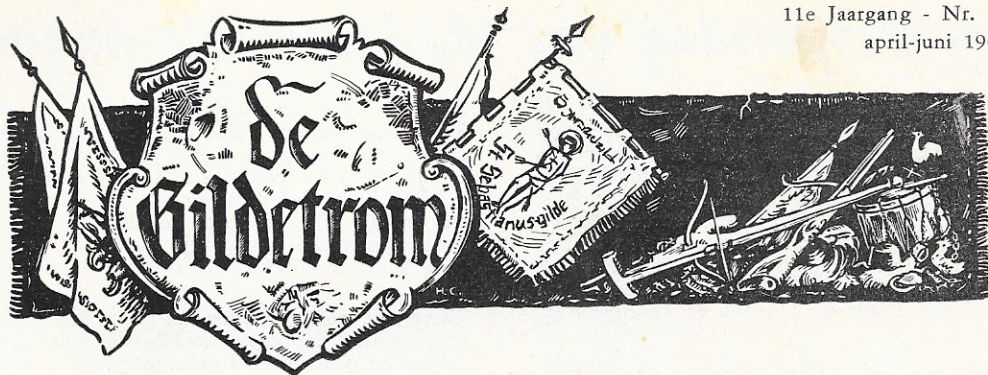

„De Gildetrom“, periodiek, uitgave van het Bestuur van de Kring „Het Kwartier van Oirschot“, aangesloten bij de Federatie van Noord-Brabantse Schuttersgilden. Verschijnt vier maal per jaar. Redacteur: C. A. B. A. M. . Schade te Moergestel; redactieraad H. A. J. van Erve te Moergestel; A. J. M. Jacobs te Tilburg en Th. A. van de Loo te Oirschot. Typografische verzorging en advertenties: Drukkerij „De Hoop“ M. C. van de Ven & Zonen, Hoogvensestraat 163 te Tilburg, giro 1079769.

Administratie: M. A. P. Adriaansen, Kloosterstraat 9 te Goirle, giro 1139459.

Abonnementen voor niet-gildebroeders: f 2,— per jaar. Gironr. 1121198 t.n.v. Redactie „De Gildetrom“ te Moergestel. Bankrelatie: Boerenleenbank te Moergestel.

De Verjaardag van H. M. de Koningin

Op 30 april trokken gildebroeders uit alle delen van het Federatiegebied Noord-Brabant op naar Soestdijk, teneinde hun jarige Koningin te feliciteren door een massale betoging van trouw en afhankelijkheid aan ons Vorstenhuis. Het geheel was in de puntjes voorbereid door Jan van de Mortel, ondervoorzitter van de Federatie, bijgestaan door Math. van der Voort uit de Kring Kempenland en Alph. Niessen uit de Kring Peelland. Hoewel er begrijpelijkerwijs geen gelegenheid was om een generale repetitie te houden, ook al omdat deze huldebetoging voor Hare Majesteit absoluut geheim moest blijven (hetgeen wonderwel gelukt is), waren de vooruitgezonden tekeningen van opstelling en bewegingen dermate duidelijk, dat het geheel praktisch feilloos verliep. Een top-prestatie van eerstgenoemde gildebroeders op organisatorisch en leidinggevend gebied.

Om precies half elf op de paleisklok kwam het Koninklijk gezin met gevolg naar buiten op het grote terras van de vooringang van het paleis. Op het grote gazon stonden bijna tweeduizend gildebroeders over een frontbreedte van bijna tachtig meter opgesteld volgens de gebruikelijke situatie bij de opmars van koningen en hoofdlieden bij onze landjuwelen. Voorop een imposant aantal tamboers, daarachter een bos van vendels en moedervanen. Op het commando „voorwaarts... mars”, gegeven door Jan van de Mortel, marcheerde het massale front onder een nog nimmer gehoord gedonder van de trommen op naar het bordes, terwijl de gehele achterhoede van vendels uitwaaiërde over de gazons van de paleistuin. Televisie en een leger fotografen trachtten koortsachtig hun werk te doen, maar het massale front veegde eenvoudig alles van het terrein. De indruk van Hare Majesteit en Haar gasten was overweldigend. Zij klapte enthousiast en vertelde opgetogen aan iedereen, die onder Haar bereik was, hoe fantastisch Zij deze prachtige demonstratie vond, welke ongetwijfeld voor iedereen, die dit heeft medegemaakt lang in herinnering zal blijven.

Na de opmars werd zoals gewoonlijk de voorhoede gekeerd en toonde de paleistuin een grote vendelende gemeente, welke Hare Majesteit en Z.K.H. Prins Bernhard en de Prinsessen opnieuw in verrukking bracht.

Daarna volgde een eindeloos défilé van alle

mogelijke groepen uit de Nederlandse bevolking, welke volgens de autoriteiten zeker tweemaal zo groot was als andere jaren. In die tussentijd werd er onafgebroken op de gazons door groepen vendeliers gevendeld, telkens precies op tijd afgelost, zodat de kleurige achtergrond gedurende het gehele défilé, dat ruim anderhalf uur duurde, doorlopend in beweging was.

Terwijl de laatste groepen het park binnentrokken, werden tamboers, hoofdlieden, koningen, dekens en gildebroeders gehergroepeerd en slosten achter de laatste défilerende groep aan als slot van deze stralende ochtend, en waaruit ook duidelijk bleek, dat, als het moet, de discipline voortreffelijk kan zijn. Opnieuw toonden Hare Majesteit en Haar gezin en de vele gasten duidelijk Hun oprechte bewondering, waarna Jhr. Mr. R. A. v. Rijckevorsel, de Federatievoorzitter, de Heer Jan van de Mortel en de Heren v. d. Voort en Niessen aan Hare Majesteit werden voorgesteld, bij welke gelegenheid zij met complimenten werden overladen.

De foto op de frontpagina toont Hare Majesteit, Zijne Koninklijke Hoogheid, koning Jan van de Mortel en geheel rechts kapitein Alph. Niessen. Zij hadden geen schonere beloning voor hun prachtige stuk werk kunnen krijgen dan dit bijzondere ogenblik.

Vervolgens kwamen de Koningin en de Prins en de Prinsessen vanaf het onder een onbeschrijflijke hoeveelheid bloemen bedekte bordes naar beneden om plaats te nemen in een open auto, welke door Zijne Koninklijke Hoogheid persoonlijk werd bestuurd, welke daarop het park uitreed en enige kilometers de straatweg in de richting Baarn afreed, teneinde de juichende duizenden langs de afzetting de gelegenheid te geven het Koninklijk Gezin te begroeten, waarbij een regen van bloemen op, in en langs de auto werd geworpen.

Het was een onvergetelijke dag.

C. S.

P.S. Jammer dat er niet aan gedacht is de enige aanwezige echte schutters Koningin voor te stellen aan H.M. de Koningin: dat was Mevrouw Starrenberg van St. Joris, Someren, die reeds twee maal Koning schoot en thans mogelijk Keizer schiet!

red.

Restauratie van Gildeschatten

Levering van Koningsschilden, medailles etc

**Erkend Goud- en
Zilverreparatie-inrichting**

JOS. HEEREN

Ringbaan Oost 62 — Telefoon 22437 — TILBURG

Dank van H.M. de Koningin aan de Brabantse Gildebroeders

Van Jhr. Mr. C. C. van Lidth de Jeude, adjudant van Z.K.H. Prins Bernhard en voorzitter van de Baarnse Oranje Vereniging, welke elk jaar de feestelijkheden rondom het Paleis Soestdijk organiseert, ontving onze voorzitter het volgende schrijven:

Baarnsche Oranje Vereniging

Baarn 7 mei 1964.

Hoogwelgeboren Heer,
Namens het bestuur der Baarnsche Oranje Vereniging is het ons een behoefte in uw persoon onze grote en zeer hartelijke dank uit te spreken voor de wijze, op welke de aanwezige leden uwer federatie op onvergetelijke wijze hebben medegewerkt tijdens het défilé voor Hare Majesteit de Koningin op 30 april 1964. Dit massale optreden, dat in feite onvoorbereid geschiedde, heeft niet nagelaten op alle aanwezigen een diepe indruk te maken. De Koninklijke Familie heeft tegenover ons bestuur en ook tegenover u zelve ondubbelzinnig doen blijken van grote tevredenheid over het optreden van alle leden der gilden, die bij dit feest aanwezig waren.
Een bijzonder woord van hulde verdient uw

ondervoorzitter, de Heer J. B. M. van de Mortel te Vught, die gezamenlijk met de Heren M. van der Voort en A. Niessen de voorbereiding en de uitvoering heeft geleid. Ons bestuur is de Heer van de Mortel ten zeerste erkentelijk voor de spontane wijze, op welke hij aan ons verzoek gevolg heeft willen geven en voor de uitmuntende wijze, op welke hij ten slotte de indrukwekkende huldebetoging aan onze jarige Vorstin heeft weten tot stand te brengen.

Bijzondere vermelding verdient het feit, dat de vele voorjaarsbloemen, die het grastapijt voor Soestdijk sieren, in het geheel niet beschadigd werden.

Wij zouden het op hoge prijs stellen, als u de inhoud van dit schrijven op ruime schaal zoudt willen bekend maken aan allen, die medegewerkt hebben aan deze onvergetelijke demonstratie.

Met herhaalde dankzegging verblijven wij met gevoelens van bijzondere hoogachting

(w.g.) van Lidth de Jeugde

Voorzitter

(w.g.) W. M. Th. Hasseley Kirchner
v. Ittersum

Secretaresse.

DE KRINGDAG IN 1964

Uitstekende leiding „St. Sebastiaan”

GILDEFEESTEN BRACHTEN GOIRLE IN BOURGONDISCHE STEMMING

„Ik hoop echt, dat de Goirlese kringdag iets wordt, waarvoor men in Brabant nog lang zal napraten. Een feest van sportieve en lichtvoetige allure, van stijl en Bourgondische vreugde.” Met deze optimistische zinnen besloot burgemeester Mr. dr. G. L. Elsen zijn voorwoord in de programmaboekjes der Gildefeesten van Het Kwartier Oirschot van de Federatie van Brabantse gilden. Als er iets is, dat er na deze dag, zondag 24 mei, onomstotelijk vaststaat dan is dat wel het feit dat de verwachtingen en hoop van onze burgemeester meer dan bewaarheid zijn geworden.

Een gehele dag is Goirle bezet geweest door de kleurig uitgedoste gilden, 32 in getal. De gehele dag ook heeft Goirle geleefd onder het doordringende geluid van de gildetrommen. De standaardrijders van de gilden reden hoog te paard door de straten als herauten uit het verre verleden.

De vendels wapperden in de stoet die door het dorp trok. Deze stoet was wel het hoogtepunt van de gildedag. Zij werd voorafgegaan en gesloten door leden van de Goirlese Rijvereniging, hoog te paard en trots op hun nieuwe uniformen. Dit was de eerste maal dat de Goirlese Rijvereniging zich in haar prachtige nieuwe uniformen aan de Goirlese bevolking vertoonde.

Reeds om half tien was men de Gildendag met een H. Mis begonnen voor de levende en overleden Gildebroeders in de parochiekerk van St.

Jan opgedragen door de Z.E. Heer Pastoor Van Riel, die de gehele dag van zijn belangstelling blij gaf en zijn interesse in alles wat er voor viel, niet onder stoelen of banken stak!

Om 11.45 ontvingen Burgemeester Mr. Dr. G. L. Elsen de Wethouders v. Bijsterveld en van Hest en de gemeentesecretaris A. Smits, het Kringbestuur, de Koningen en hoofdlieden, op de erewijn, waarbij de burgemeester een hartelijk openingswoord sprak en het gezag voor deze dag aan de gilden overdroeg, daar hij met zoveel koningen geen behoefte meer had om de baas te spelen! Hoofdman Th. van de Sande bracht hartelijke woorden van dank aan het gemeentebestuur en de Heer Adriaansen, hoofdman van St. Mauritius, die St. Sebastiaan op voorbeeldige wijze bij de organisatie en voorbereiding van de Kringdag geholpen had — ook het Kringbestuur betrok hij in zijn erkentelijkheid. —

Op het feestterrein werd de stoet vervolgens opgemaakt, welke intussen was gaan trekken onder geweldige belangstelling van de dorpeelingen naar het Oranjeplein, waar de tribune stond opgesteld en waar de altijd weer imponerende opmars van koningen en hoofdlieden, voorafgegaan door de tamboers en gevolgd door de zich over het gehele plein ontplooiende vendels, op de burgemeester, Dr. G. L. Elsen, en Pastoor van Riel van de parochie St. Jan en verdere genodigden een diepe indruk maakte. Tevoren had de leider van de demonstratie, de bekende vendelier J. Scheffers uit Tilburg, een défilé ontplooid, waar dus alle categorieën, vanzelfsprekend de tamboers voorop, in groepen bijeen, voorbij de tribune trokken:

Op de feesttribune te Goirle:

v.l.n.r.: M. A. P. Adriaansen, hoofdm. St. Mauritius; Pastoor van Riel van de parochie St. Jan, de ondervoorzitter van de Kring; voorzitter Willem Luyten; de hoofdm. Th. van de Sande van het feestvierende gilde; J. Scheffers, algemeen leider; Burgemeester Mr. Dr. G. L. Elsen; secretaris Smits van Goirle.

dus alle koningen tezamen (zie foto), venders tezamen, enz. Deze wijze van defileren deed het, evenals de massale opmars, uitstekend en bracht een geheel ander beeld als de optocht, waarbij ieder gilde op zichzelf marcheert. De foto laat het moment zien, waarop de groep koningen de tribune passeert vooraan koning en koningin met hofdames van St. Joris Tilburg.

Vóór deze demonstraties sprak de burgemeester: hij heette de gildebroeders welkom in Goirle, naar zijn mening een plaats om trots op te zijn en welke ook vermoedelijk het mooiste gildefeest sinds jaren zou opleveren. Gezien het mooie weer en de puike organisatie kon het daar wel eens op gaan lijken. Pastoor van Riel was blij de gelegenheid te hebben om goed te maken, wat hij des ochtends in de Kerk vergeten had, en dat hij onder de blote hemel graag alsnog de gildemannen verwelkomde in zijn bijna 1000-jarige parochie.

De voorzitter van de Kring, Willem Luyten excuseert Jhr. Mr. R. A. van Rijckevorsel, de federatievoorzitter en leest een schrijven voor uit Soestdijk, waarin de grote waardering van Koningin en Prins voor de massale opmars van de federatie op de verjaardag van H.M. op 30 april j.l. tot uiting kwam.

Hoofdm. v. d. Sande dankte voor de verschillende toezpraken en hartelijke woorden en deed daarna de burgemeester onder luid applaus en tromgeroffel de gildesjerp van St. Sebastiaan om, hem daarbij namens het bestuur van genoemde gilde benoemend tot ere-hoofdm.

De nieuwe ere-hoofdm. was zichtbaar in zijn schik met zijn nieuwe functie, welke hij met enthousiasme aanvaardde. Na het spelen van

het Wilhelmus en de plechtige vaandelgroet, begonnen de wedstrijden, waarvan hierbij de officiële uitslag:

Schoonste gildevaan:
St. Mauritius, Goirle.

Oudste gildevaan:
St. Joris, Tilburg.

Schoonste standaard:
St. Dyonisius, Tilburg.

Best onderhouden gildezilver:

1. St. Barbara, Oirschot
2. St. Joris, Tilburg.

Oudste koningsschild:
St. Sebastiaan, Hilvarenbeek.

Oudste papegaai:
St. Joris, Oirschot.

Schoonste papegaai:
St. Barbara, Oirschot.

Oudste gildetrom:
St. Barbara, Oisterwijk.

Oudste perkament:
St. Joris, Tilburg.

Standaardrijden:

1. St. Sebastiaan, Westelbeers,
2. St. Joris, Moergestel.

Geweel op wip (corps):

1. St. Lambertus, Vessem
  2. Idem
  3. St. Barbara, Oisterwijk
- kampioen: St. Lambertus, Vessem
koningskruis: St. Barbara, Oisterwijk.

Voetboog op wip (corps):

1. St. Odulphus, Best.
- kampioen: idem
koningskruis: idem.

Kruisboog op wip (corps):

1. St. Joris, Oirschot
2. St. Barbara, Oirschot
3. St. Joris, Hoge Mierde

kampioen: St. Joris, Oirschot

koningskruis: idem.

Handboog op wip (corps):

1. St. Sebastiaan, Diessen
2. St. Ambrosius, Hoge Mierde
3. idem

kampioen: St. Sebastiaan, Diessen

koningskruis: idem.

Handboog op doel (corps):

1. St. Willibrordus, Casteren

kampioen: idem

koningskruis: idem.

Kruisboog op doel (corps):

1. St. Joris, Tilburg
2. St. Ambrosius, Lage Mierde

kampioen: St. Joris, Tilburg

koningskruis: St. Ambrosius, Lage Mierde

keizerskruis: St. Joris, Moergestel (M. v. d. Wouw).

VENDELEN:**Klasse A:**

1. St. Sebastiaan, Oirschot
2. O.L. Vr. Broederschap, Oirschot.

Klasse B:

1. H. Sacramentsgilde, Hulsel
2. St. Sebastiaan, Diessen,

Klasse C:

1. St. Barbara, Oisterwijk
2. idem
3. St. Willibrordus, Casteren
4. St. Sebastiaan, Hilvarenbeek.

Adsp. leden:

1. St. Dyonisius, Tilburg.

Groepsvendelen:

1. St. Barbara, Oisterwijk
2. St. Sebastiaan, Hoge Loon.

TROMMEN:**(Gildetrom):**

1. St. Willibrordus, Wintelre
2. St. Barbara, Oirschot
3. H. Sacramentsgilde, Hulsel.

(Muziektrom):

1. St. Joris, Diessen

Adsp. tamboer:

1. St. Willibrordus, Wintelre
2. St. Willibrordus, Casteren,

PRIJZEN IN DE OPTOCHT:**Schoonste geheel gecostumeerd:**

1. O.L. Vr. Broederschap, Oirschot
2. St. Barbara, Oisterwijk
3. St. Willibrordus, Casteren.

Schoonste geheel ongecostumeerd:

1. St. Sebastiaan, Hilvarenbeek
2. St. Sebastiaan, Hoge Loon
3. St. Joris, Tilburg.

Schoonst uitgebeelde levende patronheilige:

O.L. Vr. Broederschap, Oirschot.

Beste standaardrijder:

1. St. Barbara, Oisterwijk
2. St. Joris, Moergestel

Grootste aantal deelnemers:

St. Willibrordus, Casteren.

Schoonste nar:

St. Sebastiaan, Diessen

VIEUX „DE OUDE KOETSIER”

Marque

déposée

De op fust gerijpte VIEUX

*Door liefhebbers
het meest gevraagd!*

Een product van
ANDRE KERSTENS N.V.
TILBURG

Vraagt uw leverancier!

Oudste deelnemer:

Petrus Gijsbers van St. Willibrordus, Casteren,
geboren op 17 februari 1876.

Red.

Mededeling inzake uitslag schieten personeel.

De uitslagen personeel zijn wegens plaatsgebrek in dit nummer niet opgenomen; daar het hier niet om gildezilver doch om geldprijzen ging en bovendien de namen van verschillende schutters niet bekend waren, heeft de redactie hiertoe besloten.

Red.

VOOR WAT HOORT WAT

Reeds eeder is in deze kolommen gewezen op het feit, dat vele kleine diensten aan de gilden nauwelijks of niet worden beloond. Ik denk hierbij aan de leiders van standaardpaarden, die het bestelde dier moeten poetsen, zadelen, voorgeleiden en weer wegbrengen, de pijlenrapertjes, die de gehele zondagmiddag in de weer zijn om de pijlen voor de gildebroeders in den treure te blijven oprapen en dan aan de padvindders, die de gehele optocht met nummers voor iedere groep uitloopen. Al deze diensten, die toch van belang zijn voor de goede gang van zaken, worden door verreweg het gros als vanzelfsprekend aanvaard. Het gebeurt wel, dat een of andere gildebroeder in zijn beurs tast om de betrokkene een beloning te geven, doch dat behoort tot de zeldzaamheden. Ik zou daarom de hoofdliden dringend willen verzoeken op een gildedag, wat toch een feestdag is de niet-gildebroeders, die voor ons werkzaam zijn hun beloning niet te onthouden. Om een voorbeeld te noemen, het staat vast, dat op de laatste Kringdag te Goirle slechts drie gilden eraan gedacht hebben de pijlenrapertjes te gedenken. Dit is toch niet de manier om de jongens te animeren! In de meeste gevallen is dit zeker geen bewijs van onvriendelijkheid: het wordt eenvoudig vergeten. Volgende keer beter!

Schade.

ONZE PATROONHEILIGEN VI

H. Ambrosius

Kerkleraar, aartsbisshop van
Milaan (feestdag 7 december).

De H. Ambrosius werd in het jaar 340 in Arles, Trier of Lyon in Gallië geboren, waar zijn vader een hoge bestuursambtenaar was van de keizer van Rome en werd in diens paleis als Romein en heiden opgevoed.

Toen het kind op het voorplein van het paleis in de wieg met open mond sliep, kwam opeens een zwerm bijen, overdekte het gehele gelaat en ging de ene bij na de andere de mond in en uit. De voedster wilde de bijen verjagen, doch de vader belette zulks en wenste de uitkomst van deze wonderbare zaak af te wachten.

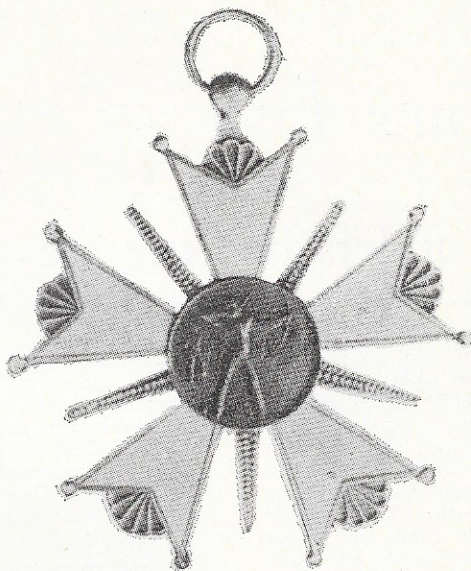
De heilige was nog maar een kind toen zijn vader stierf. Teruggekeerd in Rome werd Ambrosius voor de staatsdienst opgeleid. Zijn zusster Marcollina had reeds de maagdelijke sluier ontvangen en woonde met een andere maagd

Bekers
Medailles
Kransen
Takken
Plaquettes
Statuettes
Vaantjes
Wimpels
Insignes

Enorme voorraad

Gilde-
schilden
Konings-
kruizen

in echt zilver
en verzilverd
Eigen fabrikaat
Mooie gravure
In eigen ateliers

Ferdinand Klaassen

Prijzen voor elke sport — Juwelier

Ons 77e jaar   Kerkstraat 35, 's Hertogenbosch, Tel. 04100-34716   Ons 77e jaar

tesamen. In dit heilig gezelschap werd Ambrosius opgevoed en wist hij zich rein te bewaren te midden van een stad, waar ongeregelde en losbandigheid woonden.

Na zijn studie begaf Ambrosius zich met zijn broer naar Milaan, bezocht de pleitzal en sprak voor de rechtbank van de opperrechter Probus. Deze Probus was de voornaamste en aanzienlijkste staatsman in het westerse rijk en het Christendom zeer genegen. Hij stelde de jonge Ambrosius weldra tot praetor of landvoogd aan over Ligurië en Emilië (thans Milaan), Turijn, Genua, Ravenna en Boulogne met de gehele omstreken. Behalve een vriend van de vorname Probus, was hij evenzeer een vriend voor anderen. Geholpen door zulke vermogende vrienden, maar bovendien door zijn eigen verdiensten, werd Ambrosius tot de voornaamste bedieningen geroepen. Hij werd de mentor en vriend van de keizer. De merkwaardige woorden, welke Probus uitsprak bij zijn aanstelling waren als het ware een voorspelling: „Ga, handel en bestuur de aan U vertrouwde gewesten niet zo zeer als rechter, maar als bisschop”. Woorden door een heidense rechter gesproken tot een niet gedoopte Ambrosius.

De H. Ambrosius, zachtmoedig van aard, bescheiden, maar een geleerd man, volgde getrouwelijk de voorschriften door de opperrechter gegeven.

In 374 was de Ariaans gezinde bisschop van Milaan, Auxentius, gestorven. De bisschoppen

van de kerk van Milaan, die de nieuwe aartsbisschop moesten kiezen, hadden zich daartoe tot de keizer Valentinianus I gewend om een persoon voor te stellen, doch de vorst schreef hen: „Deze zaak is boven mijn krachten, niemand kan er beter in slagen dan gij, die met Gods genade zijt vervuld en door zijn licht verlicht zijt”. De bisschoppen gingen met het volk van Milaan tot de moeilijke keuze over. De taak was moeilijk wegens de verdeeldheid.

De rechtzinnige katholieken van Rome tegen de ketters, de Arianen. Iedere partij wilde een bisschop van hun eigen richting. Een oproer dreigde. Ambrosius, die zich juist te Milaan bevond en als landvoogd van de provincie o.m. belast was met het handhaven van orde en rust, begaf zich naar de kathedraal en trachtte allen te overreden de verkiezing zonder oproer te volvoeren. Terwijl hij met krachtige stem nog sprak, vorderde de gehele vergadering, zowel Katholieken als Arianen, dat Ambrosius Bisschop van Milaan zou worden. Men verklaart, dat een kind de woorden aanhief: „Dat Ambrosius bisschop zij”, welke uitroep door de vergaderden eenparig werd overgenomen.

Buiten de kerk trachtte Ambrosius de schijn te wekken wreed te zijn om daardoor te tonen het karakter van bisschop niet te bezitten. De gevangenen deed hij streng ondervragen en liet hen pijnigen. Ambrosius spoedde zich naar huis en was van plan al zijn ambtsbedieningen en waardigheden neer te leggen en kluizenaar te worden. Ook dit mocht niet baten. Het gehele

de Kroon's Bier

Hoogste onderscheiding te Dortmund

volk verzette zich. Eindelijk nam hij een toevlucht tot een buitengewoon middel. Hij wilde zich bij het volk verachtelijk maken en zijn eer en goede naam prijs geven, maar het volk kende zijn deugden en liet zich niet misleiden en riep nog luider: „Uwe zonden komen over ons”. Nu was het enige middel van Ambrosius nog om de vlucht te nemen. Midden in de nacht verliet hij de stad en wilde naar Pavia gaan, doch toen hij meende reeds een groot gedeelte van de weg te hebben afgelegd, stond hij des morgens toen het licht werd voor de poorten van Milaan. Het volk liet Ambrosius niet meer ontsnappen en bewaakte hem streng. Men zond vervolgens aan de keizer bericht van hetgeen er te Milaan gebeurd was en vroeg tevens om toestemming de landvoogd Ambrosius tot bisschop te verheffen. De keizer stemde niet alleen toe in de keuze, maar gaf bevel zo spoedig mogelijk tot de wijding over te gaan.

Ondertussen wist Ambrosius zich andermaal terug te trekken en hield zich verborgen op het landgoed van de senator Leoncius. Toen deze het antwoord van de keizer ter ore was gekomen, meende hij verplicht te zijn de schuilplaats van Ambrosius aan de landvoogd van Italië mede te delen. Deze gaf bevel waarbij ieder, die Ambrosius verborgen hield, met strenge straffen bedreigd werd. Nu zag Ambrosius in de keuze van het volk de wil des Heren en liet zich op 30 november dopen. Acht dagen later 7 december 374 werd hij tot aartsbisschop van Milaan gewijd.

De keuze van de H. Ambrosius bracht de ketterij van Arius (de Arianen) een dodelijke slag toe. Op alle concilies bestreed hij hen en be-

vestigde de katholieke waarheden in geheel Italië. Na zijn verheffing tot bisschop leefde Ambrosius een zeer streng leven. De vrije ogenblikken van de dag en ook des nachts wijdde hij aan gebed. Hij predikte elke zondag en verklaarde op uitmondige wijze de waarheid. Zijn leraarsambt vol vuur en kracht verwierven hem de roem van welsprekend te zijn.

Elf jaren verheugde de kerk van Milaan in de H. Ambrosius een bisschop te bezitten, welke de gehele kerk tot luister strekte. Door zijn voorbeeld, moed en ijver in het bestrijden van de ketterij, vond men tenslotte in geheel Milaan geen enkele familie meer, die de leer van Arius nog aanhing.

Keizer Valentinianus stierf het jaar daarop en werd opgevolgd door zijn 4 jarige zoon Valentiniaan II. Onder diens regering heeft Ambrosius zware vervolging te verduren gehad. De moeder van de jonge keizer, Justina, was met dolle drift de Arianen, wier ketterij zij hardnekkig was toegedaan, de drijfveer van de keizerlijke zoon. Zij zou en kon het de heilige nooit vergeven, dat hij geen Ariaans gezinde bisschop te Sirmich wou benoemen. Mercurius, een der hovelingen van de keizing, was door een Ariaanse bisschop onwettig gewijd. Justina trachtte deze ketter op de bisschopszetel van Milaan te plaatsen. Daartoe beproefde zij het volk van Milaan tegen de H. Ambrosius op te zetten door hen ruime giften en geschenken aan de armen te geven en door de bisschop heimelijk in gevangenschap te voeren. Euthymis, die met een wagen gereed stond om de bisschop Ambrosius weg te brengen, werd met dezelfde wagen zelf in ballingschap weggevoerd.

GULF motoroliën en doorsmeervetten

volgens officiële smeerschema's voor alle merken tractoren en landbouwmachines

N.V. Oliehandel v.h. van Vollenhoven & Smulders

Nieuwlandstraat 41 - Telefoon 04250-23620 - Tilburg

Konden de Arianen wegens het krachtig verzet van Ambrosius de Portiaanse Hoofdkerk van Milaan niet in hun bezit krijgen, zo begon men de nieuwe kerk, die veel groter was op te eisen. Ambrosius gaf het antwoord een bisschop waardig: „Een bisschop kan Gods Tempel niet overleveren”. Het trouwe volk bleef de H. Ambrosius volgen en keizerin Justina ontstak meer en meer in woede en was vast besloten wraak te nemen.

In 386 verstoorde zij opnieuw de rust der kerk en beklaagde zich bij haar zoon de keizer. De keizer vaardigde het bevel uit om desnoods door openbaar geweld de H. Ambrosius en alle gelovigen ten onder te brengen. Alle bisschoppen werden met verbanning bedreigd. Op 21 januari 386 begint de zware kerkvervolgung.

De wet van de keizer, dat alleen zij, die de besluiten van het Concilie van Rimini, hetwelk de kerk van Rome veroordeeld had, volgden, hadden volkomen vrijheid hun godsdienstige vergaderingen te houden. Door dit bevel werden in alle gewesten de kerken aan de ketters prijs gegeven en het leven der bisschoppen, die zich er tegen verzetten, liep gevaar. Standvastig als Ambrosius was, bestreed hij de bevelen van de keizer, totdat hij eindelijk ook zelf het bevel ontving de stad te verlaten. Keizerin Justina was nog niet tevreden. Zij zocht naar middelen om de bisschop te doden alvorens hij vertrok. Heimelijk kocht zij daartoe een booswicht om. Deze drong de kamer van Ambrosius binnen, hief het moordstaal op om hem te treffen, doch onmiddellijk verstijfde zijn arm. Zodra de moordenaar echter bekend had, dat de keizerin hem opdracht tot doden gegeven had, werd zijn arm door een wonder Gods genezen. Op het einde van mei 387 vertrok Ambrosius en begaf zich naar Trier. Ook hier zette hij de strijd tegen de keizer voort.

De inval van de legers van Maximus bracht een ommekeer in geheel Italië. Keizer Valentiniaan vluchtte met zijn moeder de keizerin Justina het land uit. In september 389 gaf Theodosius het bestuur wederom aan Valentiniaan, die nu een goed christen was geworden. De H. Ambrosius beloofde de keizer vergiffenis te schenken. De innige blijdschap, welke de heilige smaakte, zou echter spoedig in droefheid

veranderen. Valentiniaan wenste, dat Ambrosius zelf hem het H. Doopsel zou toedienen. Ambrosius reisde onmiddellijk af en was reeds de Alpen overgetrokken, toen hij de droeve tijdning ontving. Valentiniaan was vermoord. Op 15 mei 392 wandelde de vorst langs de oevers van de Rhone in de nabijheid van zijn paleis, toen de afschuwelijke Arbogastes kans zag hem door enige soldaten te laten wurgen. Ambrosius, zeer bedroefd, trok zich in afzondering terug.

Meer dan 22 jaren had Ambrosius op de zetel van Milaan de schoonste voorbeelden van heiligheid en standvastigheid gegeven. Hij stierf op 4 april 397. Zijn lichaam werd naar de grote kerk gedragen en des anderen daags naar de Ambrosiaanse hoofdkerk. Een ontelbare menigte begeleidde het lichaam. Joden en heidenen mengden zich onder de Christenen en allen waren van eerbied doordrongen voor de grote Ambrosius.

Op de dag van zijn overlijden vertoonde hij zich aan enige godvrezende mannen in het Oosten. Het scheen als bad hij met hen, terwijl hij hen de handen oplegde. Deze mannen meenden, dat hij nog in leven was en schreven een brief naar Milaan. De brief werd door zijn opvolger de H. Simplicianus ontvangen.

De dagtekening getuigt, dat hij op de sterfdag van de H. Ambrosius geschreven is.

Vele wonderen zijn van de H. Ambrosius bekend. Toen Ambrosius zich te Florence ophield, beloofde hij bij zijn vertrek die stad, welke hem zo dikwijls gastvrijheid had verleend, meerdere malen te komen bezoeken. Bij zijn leven had hij zulks niet gedaan, maar na zijn dood hield de heilige woord. De gelovigen van Florence zagen hem dikwijls bidden voor het altaar, dat hij zelf in Ambrosiaanse kerk van Florence had geconsacreerd.

De heilige Ambrosius was voorzeker een der grootste, heiligste en vooral moedigste bisschop en kerkleeraar in de bange tijden, welke de kerk van Christus te verduren heeft gehad.

Moge de gildebroeders, die zulk een man tot patroon kozen, zijn deugden van heiligheid en standvastigheid navolgen.

Tilburg.

A. Jacobs, vaandrig St. Jorisgilde

Vaandels - Vlaggen

PIJNAPPEL

Torenstraat 3

's Hertogenbosch

Nieuws uit onze Kring

Gilde St. Joris, Tilburg

CAFÉ HORREVORTS-KOLEN 40 JAREN GILDEHUIS VAN ST. JORIS, TILBURG

Op 12 mei vierde het St. Joriskilde te Tilburg het feest van haar patroonheilige voor het laatst in de Looiersbeurs aan de Heuvel bij de heer A. Remmers.

Men was genoodzaakt geworden naar een ander gildehuis uit te zien. Uitbreiding van het cafébedrijf nam de doelen in beslag.

20 Mei verhuisde St. Joris naar Horrevorts-Kolen (Bet Kolen) aan de Broekhovense weg en vond daar een goed onderkomen. Dank zij de goede en uitstekende zorgen van de heer W. Horrevorts, zelf gildebroeder, en niet minder van zijn vrouw de goede Bet Kolen, heeft het gilde in volle tevredenheid hier veertig jaren lang naast haar bijeenkomsten, een tweetal goede doelen gekregen, die nog steeds door hun zorg worden onderhouden.

De verhuizing kostte het gilde f 8,20. Welke kosten hiermede betaald zijn, vermeldt het kasboek niet, maar een gedeelte zal naar alle waarschijnlijkheid aan gelag betaald zijn. De stulp, waaronder het beeld van St. Joris in het gildehuis was opgesteld, overleefde de verhuizing niet. Voor de kapitale som van f 17,— kocht men een nieuwe stulp.

Op 22 mei 1924 vond de opening van de nieuwe doelen plaats.

Gaarne brengen wij dank aan de familie Horrevorts-Kolen voor hetgeen zij in het belang van onze gilde veertig jaren lang hebben gedaan. Wij hopen nog vele jaren van deze gastvrijheid gebruik te kunnen maken.

A. J. M. Jacobs, vaandrig.

— In Piam Memoriam —

Op 1 april overleed, vrij plotseling, bijna 74 jaar oud, ANTONIUS WILHELMUS MARIA KOLEN, oudraad van het St. Joriskilde te Tilburg.

Meer dan veertig jaren was Toon Kolen bij St. Joris. Bij St. Joris zijn betekende voor hem meer dan gewoon lid zijn. Hij was de gildebroeder, die vasthield aan de oude tradities en weerlegde in de comparities met harde en duidelijke stem alle nieuwe stromingen, welke het gildewezen van haar juiste weg zou kunnen afbrengen. Terecht kon hij spreken van tradities. Stammend uit een bekend Tilburgs geslacht, diep geworteld in ons H. Geloof, weerspiegelde hij zijn vader, die driemaal koning van St. Joris was.

Toon Kolen was een ware gildebroeder en niets was hem teveel, wanneer zijn diensten door de gildebroeders gevraagd werden. Met zorg en kundigheid vervaardigde hij de pezen voor de bogen. Had een broeder bij het zo vermaarde koningschieten een of ander ongeluk aan hoog of pees, dan werd de strijd gestaakt en Toon Kolen sprong in de bres om het euvel vakkun-

dig te herstellen. De gildebroeders zullen hem er zonder uitzondering dankbaar voor blijven. Zijn gehele leven lang heeft hij de akkers bebouwd en was een vriend en raadsman tot ver buiten zijn erf. Voor iedereen stond hij dag en nacht klaar een behulpzame hand te bieden, of goede raad te geven. Hij diende God en de mensen.

Zaterdag 4 april hebben de gildebroeders hem naar de kerk gedragen en met de priester: Gods barmhartigheid over deze vrome dienaar afgesmeekt.

Onder tromgeroffel en met omfloerste vendels aan de schoot der aarde toevertrouwd, verwachten wij met hem de hemelse vreugde.

Moge hij rusten in vrede.

A. J. M. Jacobs, vaandrig.

Gilde St. Sebastiaan, Diessen

Zaterdag 18 jan. 1964. Viering Patroonsfeest van ons gilde. Op het eerste gezicht een dag zoals er al zo vele voor het gilde St. Sebastiaan geweest zijn. Dit was echter op deze dag niet het geval. Men kon het 's-morgens reeds opmerken. De gildebroeders moesten vroeger uit de veren dan op normale feestdagen en het was of de natuur medewerkte om deze dag tot een hoogtepunt te maken. Uit een strakke-heldere

— W. P. van Gils —
onderscheiden

vrieslucht rees de zon boven de kim om met de gildebroeders hun gouden jubilaris aan huis af te halen en ter kerke te gaan om deze dag met een H. Mis uit dankbaarheid te beginnen. Op deze dag was het n.l. 50 jaren geleden dat onze altijd ijverige secretaris-penningmeester W. G. van Gils zijn eerste schuchtere treden op het gildepad zette. Het schuchtere was er echter spoedig af en onze „Brord” ontpopte zich als een onvermoeibaar gildelid.

Na het bijwonen der H. Mis toog men naar de gildekamer om met warm worstebrood de feeststemming te beginnen. Zo ver was het echter nog niet. Als hoofddman van ons gilde nam Jos van Dijk het woord om in welgekozen zinnen en onder het aanbieden van een passend cadeau onze jubilaris te huldigen. Vervolgens volgden felicitaties van alle gildebroeders. De jubilaris sprak een welgemeend dankwoord uit en verzocht allen vlug aan tafel te gaan.

De verdere morgen werd vooral doorgebracht met het luisteren naar de belevenissen die de jubilaris in al die 50 jaren met het gildewezen had meegemaakt.

's-Avonds was het ook de beurt van de gildeszusters om in feeststemming de jubilaris te huldigen.

Nauwelijk waren allen weer gezeten of Burgemeester Otjens met zijn beide wethouders traden de gildekamer binnen. In een gloedvolle rede huldigde de Burgemeester de gouden jubilaris voor zijn prestaties in de 50 jaren, niet

Burgemeester G. J. H. Otjens spelt de Koninklijke onderscheiding op bij de gouden jubilaris.

alleen voor het gilde maar ook voor de vele verdiensten voor diverse zakelijke en organisatorische instellingen. Aan het slot van zijn rede deelde Burgemeester Otjens mede dat het Hare Majesteit de Koningin behaagd had de vele verdiensten van de gouden jubilaris te beëdiggen met de gouden medaille verbonden aan de Orde van Oranje Nassau. Verdere aanwezigen waren o.a. een afvaardiging van het bestuur Kwartier Oirschot en het voltallig bestuur van Gilde St. Joris.

Na een dankwoord van de jubilaris - aan God - Hare Majesteit de Koningin en aan allen die deze dag voor hem onvergetelijk gemaakt hebben werd met het zingen van het Wilhelmus deze plichtigheid besloten.

Het is te begrijpen dat de gebraden haantjes zich hierna goed lieten smaken en de feeststemming de hele avond bleef voortduren.

De waarnemend secretaris,
J. W. M. de Graaf.

Gilde St. Mauritius, Goirle

Jaarvergadering op 2 jan. 1964

De Hoofddman van het Gilde de heer M. Adriaansen, opende deze jaarvergadering met de gebruikelijke groet en met een woord van welkom aan de Erevoorzitter en ereleden Em. Peijnenborg en Fr. Staats en Gildebroeders.

Na deze welkomstgroet sprak hij zijn wens uit ten aanzien van het Nieuwe Jaar, wat betreft het gilde en wenste alle aanwezigen een Zalig Nieuwjaar toe.

Hierna bracht de Hoofddman zijn jaarverslag uit, wat betreft de baten en lasten over het afgelopen jaar, terwijl de kascommissie, bestaande uit A. A. Scholtse en Jos Verhagen, eveneens hun verslag uitbrachten over de ontvangsten en uitgaven betreffende het afgelopen jaar en verklaarde zich accoord met het jaarverslag van de Hoofddman.

Daarna werden de notulen van de vorige vergadering voorgelezen en goedgekeurd. Tevens werd er gestemd ten aanzien van het gildehuis voor een jaar en deze stemmen bracht de uitkomst, dat wederom het gildehuis aan de Poppeleweg te Goirle voor een jaar zal worden aangehouden. Het bestuur bleef aanzitten terwijl de feestcommissie onveranderd bleef. Ook had de Vaanverpachting plaats, welke werd gepacht door C. v. Broekhoeven vaandrig.

Ingekomen van het Gilde „St. Sebastiaan voor de kringdag 1964, om ons te verzoeken de medewerking te verlenen, hun is toegezegd op ons te kunnen rekenen.

Verschillende punten werden volgens program vlot afgewerkt.

Verloren Maandag zal gehouden worden op 13 jan. a.s. om 20.00 u. bijeenkomst. Na de inning van de contributie werd de rondvraag gesteld, waarna de vergadering met de gebruikelijke groet werd gesloten.

De Hoofddman, M. A. P. Adriaansen.

BOOM OPENEN.

Zondag 11. 5 april n.m. 14.00 u. kwamen de gildebroeders bijeen om haar jaarlijks seizoen te openen.

Daar de wind zeer sterk was vielen vele schoten verloren.

Ook was er een Paaseier verschiëting aan verbonden.

De Prijswinnaars waren als volgt:

- 1e prijs Chr. de Beer
- 2e „ J. Verhoeven
- 3e „ P. Santegoets C.z. Asp.
- 1e Troost.p. P. de Beer Asp.
- 2e „ C. v. Broekhoven
- 3e „ A. Rijnen.

De Hoofddman, M. A. P. Adriaansen.

RECTIFICATIE

Op pagina 14 van nr. 29 van dit blad is het onderschrift op de foto linksboven onjuist.

Hoofddman Harry van Nunen van O. L. Vr. Broederschap staat in het midden achter en niet links.

Gilde St. Sebastiaan, Oirschot

In het gildehuis hotel Princée, is burgemeester Steger maandag gehuldigd als ere-hopman van Sint Sebastiaan. „Sinds 1939 prijkt uw naam op de ere-lijst in de boeken van het gilde, zei hopman Harry van Zelst in zijn toespraak tot de burgemeester op de teerdag van het gilde, „en met een nimmer aflatende belangstelling volgt u het wel en wee van de „guld“ al 25 jaar lang“.

De gildebroeders besloten de burgemeester een tastbaar bewijs van waardering aan te bieden. Zij hadden een fraaie sjerp van bordeauxrode stof laten maken, met zilver bewerkt en met een ere-schild erop. Deze sjerp werd de burgemeester door hopman Van Zelst omgehangen. Deze hoopte dat burgemeester Steger de sjerp zou dragen bij gildefeesten en dergelijke en dat het hem gegeven zou zijn dit nog lang te kunnen doen. Ere-hopman Steger werd vervolgens gelukgewenst door de gildebroeders en de afgevaardigden van de drie andere Oirschotse schuttersgilden.

De jubilerende hopman was zeer vereerd met deze onderscheiding die hij beschouwde als een bewijs van vriendschap en genegenheid. Hij noemde de gilden een belangrijk instituut en vond dat de titels „ere-hopman“ en „burgemeester“ elkaar niet veel toegeven.

Tevoren waren door hopman Van Zelst piëteitvolle woorden gewijd aan de nagedachtenis van gildebroeder Jacques van Beurden, die het gilde op Kerstmis door de dood ontviel. Keizer Kees Smits werd gefeteerd in verband met zijn 69-ste verjaardag die samenviel met de teerdag van het gilde.

Jan. 1964

Red.

VRAGENBUS.

Voor de zoveelste maal bereikte de redactie de vraag, of bij het défilé voor de autoriteiten de hoed al of niet wordt afgenomen, hetgeen ook geldt bij het passeren van een godshuis. De redactie stelt zich op het standpunt, hoewel de meningen daarover verschillen, dat alle hoeden al of niet van paarse of andere kleur band voorzien of opgesierd met een veer, ten alle tijden in bovenstaande gevallen dienen te worden afgenomen. Daartoe wordt tevoren afgesproken, dat de hoofdman of de dienstdoende

deken op het juiste moment het teken: Hoed (moment wachten) Af“. Wanneer men het godshuis of de autoriteiten gepasseerd is; „Hoed (enige momenten wachten) Op“. Dit om een meer gedisciplineerde indruk te maken.

Alleen hoofddeksels, welke het karakter dragen van een baret en dus moeilijk met een sierlijke zwaai kunnen worden afgenomen, dienen te worden opgehouden. In dat geval commandeert de bevelvoerende hoofdman of deken: „Hoofd (enige momenten wachten) Rechts“, is men het godshuis of de autoriteiten gepasseerd, dan het comando „Staat“, waarna men dus onmiddellijk weer recht vooruit kijkt.

CS

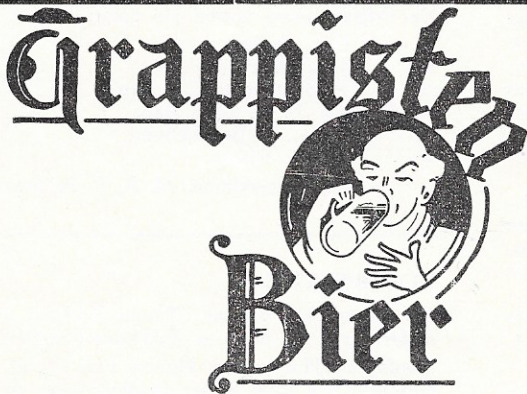
NAGEKOMEN BERICHT ST. SEBASTIAAN - DIESSEN.

St. Nicolaas in Juni!

Wie kent Moeder Klessens niet?

Het Gilde St. Sebastiaan vierde op 3 nov. l.l. de gedenkdag dat het Gilde 60 jaar verbleef in het Gildehuis v. L. v. Helvoirt, nu W. Klessens-v. Helvoirt. Door W. Klessens werd aan de Gildebroeders en Gildezusters 's avonds om 7.30 uur een welvoorziene koffietafel aangeboden. De 1e Deken A. Bruurs opende deze vergadering namens 't bestuur met een dank-

Een
eeuwenoude
traditie

en huldewoord aan de familie Klessens en v. Helvoirt.

Na de koffietafel kwam onverwacht St. Nicolaas te paard de Gildezaal ingereiden. Hij had van deze avond gehoord en kwam dan ook Willem en Marie en de familie v. Helvoirt feliciteren met het diamanten feest. Na zijn felicitatie bood hij namens 't Gilde een passend cadeau aan.

Ook C. Plasmans sprak nog een enkel woord. Marie bedankte namens het gezin en de familie v. Helvoirt voor dit mooie cadeau en hoopte dat de verstandhouding zal blijven gelijk ze nu is. Verder werd de avond doorgebracht met voordracht, zang en spel en sloeg het uur van gehoorzaamheid nog te vroeg. Tot de 75ste verjaardag, zullen we maar zeggen.

W. P. van Gils.

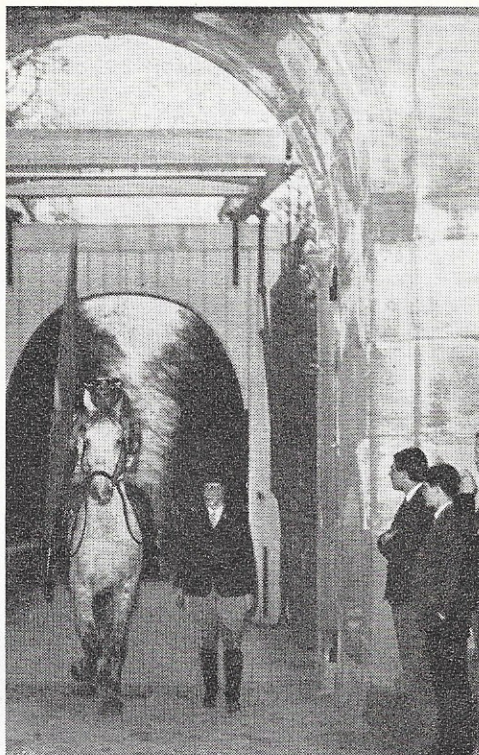
St. Sebastiaan en St. Barbara

MOERGESTELS GILDE OP KASTEEL NIJENRODE.

In het kader van de „stuntweek”, die onlangs werd gehouden op het Kasteel Nijenrode te Breukelen en georganiseerd werd door de kandidaten voor het bestuur van de studentenvereniging „De Nieuwe Compagnie van Verre” hebben de schutters en vendeliers uit Moergestel een demonstratie gegeven op het door schijnwerpers helverlichte slotplein. Het was het Gilde van

1e Vendelier Frans v. d. Wouw in volle actie bij het acrobatisch vendelen, hetgeen de algemene bewondering van de talrijke aanwezigen wegdroeg.

De standaardrijder van het Gilde St. Sebastiaan en St. Barbara op de brug van Kasteel Nijenrode.

Mej. Nel Coppoolse was zo vriendelijk haar prachtige Guntersteynschimmel ter beschikking te stellen van onze standaardrijder.

St. Sebastiaan en St. Barbara, dat tot de oudste gilden van Brabant behoort en kan bogen op een historie van ruim vijf eeuwen.

„Gullie, die van Braobant kumt, lao zien wā Braobant is”, spoorde Compagnie-candidaat G. Jansen uit Vught zijn provinciegenoten in onvervalst Brabants aan. De „Opperdeken” C. Schade van het gilde antwoordde trots te zijn op „vreemde grond” te kunnen laten zien, wat Brabant presteert. Voor de talrijke aanwezigen was het een belevenis van zo nabij te zien, hoe vaandrig Fr. Swinkels de „hoogst aanwezige autoriteit”, dr. E. B. J. Postma, de ere-groet bracht door driemaal over het hoofd van deze functionaris te zwaaien met de moedervaan.

Hierna nam Dr. Postma, rector van het instituut, waar studenten worden opgeleid voor de buitenlandse dienst, het woord en sprak o.a.: „Koning, hoofdman, opperdeken, gildebroeders, wij van Nijenrode hebben oorlog gevoerd tegen de Bisschop van Utrecht en tegen Brabant. Daar hebben wij nu spijt van en hoe kan het ook anders, het keel en het goud van Brabant zijn ook de kleuren van Nijenrode”.

Terwijl het carillon zijn sprinkelende klanken over het slotplein liet dwarrelen en de schimmel van Guntersteynamazone Nel Coppoolse roerloos de St. Sebastiaan standaardrijder torste, lieten de vier vendeliers zien, hoe het toe kan gaan op een echte Brabantse gildedag. Tijdens

een kort intermezzo vertelde schatbewaarder Huub van Erve, dat het weerbare gilde van Moergestel terug ging tot 1421 en dat de hoofdman met spies, gekozen voor het leven, een waarlijk dictatoriale macht heeft.

Frans van de Wouw liet een staaltje acrobatisch vendelen zien, waar men versteld van stond. De demonstratie werd afgerond met een

stramme rondgang in de kleurige Brabantse gilde-kledij op het slotplein en vervolgens door het gehele kasteel.

Daarna werden de gildebroeders royaal getraceerd op de recreatiezolder, waarbij het cabaret Seth Gaaikema voor een opperbste stemming zorgde.

(naar Dagblad „Trouw“)

Op de voorjaarsbijeenkomst op 8 april werden liefst zes jubilarissen gehuldigd, nadat de agenda snel door de Hoofdman was afgewerkt, waarbij o.m. besloten werd met Kermis (6 juli) Koning te schieten met de handboog, het officiële wapen, dus niet het geweer.

Hier volgt het gelukkige gezelschap, v.l.n.r. J. van Linschoten, ouderling, 40 jaar lid; L. F. Swinkels, Hoofdman, 25 jaar lid; A. Rooyakkers, 40 jaar lid; J. C. van Elderen, Koning, 40 jaar lid; Jacq. van de Wouw, deken, 40 jaar lid; M. A. Vugts, 25 jaar lid.

Allen van harte gelukgewenst.

Red.

Drinkt

Bavaria-Bier

3-Es Limonade

BAVARIA-BROUWERIJ — LIESHOUT

Gilde St. Lambertus, Vessem

IN MEMORIAM.

In de ouderdom van 77 jaar overleed op 29 januari onze trouwe Gildebroeder Wilh. v. d.

Biggelaar na voorzien te zijn van de Heilige Sacramenten.

Met de Heer v. d. Biggelaar is een trouw lid van de Gilde heen gegaan. Hoewel W. v. d. Biggelaar de laatste jaren in Steensel woonde is hij toch steeds lid van onze Gilde gebleven.

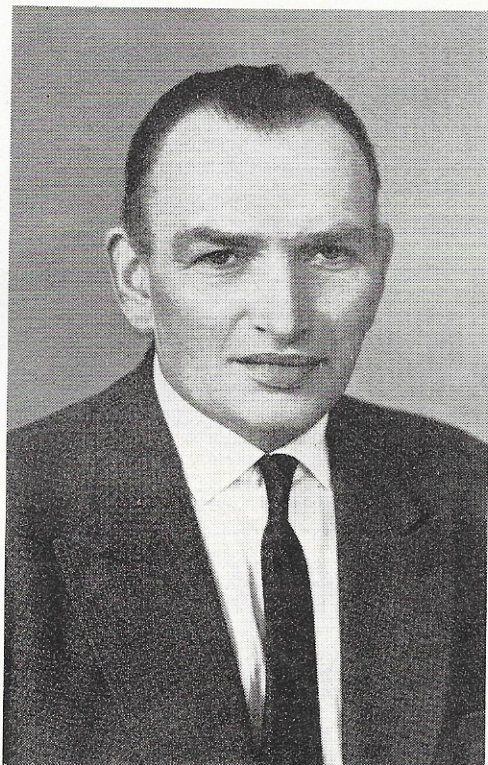

Ook heeft v. d. Biggelaar in Steensel zijn gouden huwelijksfeest gevierd, waarbij onze Gilde ook vertegenwoordigd was. Onze Gilde is ook met bestuursleden naar Steensel geweest naar de begrafenis. Daar hebben wij onze overleden Gildebroeder de laatste eer bewezen.

Op 7 maart 1964 overleed in de ouderdom van 59 jaar, voorzien van de Heilige Sacramenten,

de Heer Corn. Schoenmakers. In hem verliest onze Gilde een zeer trouw en actief Gildelid, want Cees was altijd bereid al wat de Gilde aanging ook tot zelfs over de grenzen. Op 10 maart is Corn. Schoenmakers door leden van onze Gilde ter kerke gedragen waar om 10 uur de Heilige Mis werd opgedragen voor de zielerust van ons overleden Gildelid. Na de plechtige Mis werd de overledene naar zijn laatste rustplaats gedragen door onze Gildebroeders. Nadat door de Z. Eerw. Heer Pastoor de Absoute was verricht kwamen alle Gildebroeders een laatste groet brengen aan hun afgestorven medelid.

Op 20 maart werd onze Gilde getroffen door het derde sterfgeval in enkele maanden n.l. onze Gildebroeder H. v. d. Biggelaar. Harrie was een zeer trouw en goed Gildelid want was altijd bereid om de gelederen van onze Gilde te versterken. Onze deelneming gaat uit naar zijn echtgenote en de twee jeugdige dochters voor wie deze slag zo hard aankwam. Moge hun de kracht worden gegeven dit zo smartelijk verlies te dragen. Op 24 maart is de Heer v. d. Biggelaar ter kerke gedragen waar om 10 uur een solemnele Uitvaartdienst werd opgedragen voor de zielerust van ons overleden Gildelid. Nadat door de Z. Eerw. Heer Pastoor de Absoute was verricht kwamen alle Gildebroeders een laatste groet brengen.

En gij leden van het St. Lambertus Gilde bedenkt deze 3 leden in uwe gebeden.

Zij rusten in Vrede.

P. Liebrechts, Hoofdman.

Het gilde bestond op 10 mei 350 jaar, bij welke gelegenheid de Kringdag van Maasland gehouden werd. Er waren liefst 5 jubilarissen:

L. van der Heyden (55 jaar lid); Engel Witlox (65 jaar lid); Janus Snellen (55 jaar lid); M. van Laak (65 jaar lid); en Adr. van de Wiel (55 jaar lid). Voorwaar een kranig gezelschap!

Red.

Nieuws buiten de Kring

HET GILDE VAN NUENEN HEET ST. CATHARINA.

Ja, in Nuenen zijn ook gilden!

Ons gilde heet het St. Catharina-gilde.

Er zijn 7 bruidjes en één grote bruid, dat is Sint Catharina. Het is leuk om bij het gilde te zijn. Wij zijn al eens met het gilde in een busje naar België en Oirschot geweest. Wij moesten daar in de gildeoptocht lopen. Je kon ook prijzen winnen. Wij hadden de eerste prijs!

Maar alleen de meisjes hóór! Er zijn ook jongens bij en mannen, met vlaggen en trommen.

De baas van ons gilde is de opa van mijn vriendinnen. Toen wij naar Oirschot waren geweest, zijn wij met de gilde op de t.v. geweest. Dat zei 'n jongen uit onze buurt. Hij zei dat wij erg mooi waren. Iedereen zegt dat het een mooi gilde is. St. Catharina heeft een mooie blauwe sleep van twee meter lang met bloemen en zilveren strepen er om heen. Ja, is erg mooi. De bruidjes hebben gele, roze, en witte jurken aan. De jongens hebben pakjes aan in de kleuren: roze en geel en ieder een mooie witte kraag erop. Ja, het is een mooi gilde vind ik.

Ansje Adelaars

Nu heb ik u wat over het Nuenense gilde verteld.

Ansje Adelaars 5de klas.

Heilig Hartschool, Nuenen.

Met dit soort opstellen ben ik altijd in mijn schik. Ook de Beiaardier houdt van de gilden en hij wil er graag ook uit andere plaatsen wat over horen. Liefst met een tekening. En om de tekening van Ansje goed te begrijpen: Sint Catharina, de patrones van het gilde, gaat voor-

op; achter haar volgt het eigenlijk gilde. De gilden zijn heel vroeger gesticht om dorp en kerk te beschermen tegen rondstropende soldaten, of bij onlusten. Later werden het meer

godsdienstige verenigingen om de luister te verhogen bij kerkelijke plechtigheden. Op veel dorpen bestaan nog gilden en men is er trots op... net als Ansje!

DOOP KONINGSKIND.

In Deurne werd een Koningskind ten doop gehouden: het dochttertje van de koning van St. Joris, Johannes van Kessel en zijn echtgenote Wilhelmina Verreyken.

Naamgever was de Hoofdman Antoon Engelen, de peter Alphons Niessen, Kringvoorzitter Peeland, meter Mevrouw Niessen-van Heek.

Het kind kreeg dus de namen Antonia - Alphonse - Maria!

Van harte proficiat.

Red.

Een verdienstelijk man

Op 23 mei ontving de Keizer van het Sint Willibrordusgilde, Bakel, de heer P. A. Adriaans, de zilveren medaille van H. M. de Koningin; hij was 40 jaar bij de brandweer, veertig jaar gildebroeder, penningmeester Kring Peeland. Van zijn gilde kreeg hij een Keizerschild en van de Kring een schild met het Kringwapen.

Voorwaar een verdienstelijk man!

Nog diverse Gildedagen

Op Zondag, 12 juli Gildedag te Düren, Duitsland. In de buskosten wordt f 50,- tegemoet gekomen.

Programma:

9.30 H. Mis

12.00 ontvangst ten stadhuize van de overheden der gilden

15.00 optocht, afstand 2½ km.

16.00 algemene schietwedstrijd op de vogel. Hiervoor moet inzet betaald worden. Door St. Joachim, Schützen-Bruderschaft e.v. Düren-Nord worden geweren ter beschikking gesteld. Voor de Nederlandse gilden wordt tevens een vogel opgezet; hiervoor wordt geen inzet gevraagd.

Al naar gelang de belangstelling zullen prijzen beschikbaar zijn, ook voor vendelen en trommen.

Het belooft een gezellig gildefeest te worden daar verschillende muziekgezelschappen ook zijn uitgenodigd.

Op zondag, 21 juni, vrij internationaal gildefeest ter eere van het 550-jarig bestaan van het gilde Salvator Mundi te Oeffelt (Land van Cuyk).

Op zondag, 26 juli, groot internationaal Gildefeest te Eilendorff bij Aken, waarvan het Ere-presidium er indrukwekkend uitziet: o.a. President Erhardt, de Belgische Koning, onze Koningin is gevraagd, de bisschoppen van Aken en Roermond. Er zijn prachtige prijzen (zilver) voor vendelen en trommen, schoonst en ordelijkst geheel in de optocht. Alle gilden krijgen een herinneringsmedaille.

Mede-busvergoeding wordt **niet** betaald.

Programma:

10.00 plechtige gildemis, daarna gelegenheid iets te gebruiken tegen zeer billijke prijs.

13.00 Ontvangst overheden en gasten door de autoriteiten.

14.00 Vertrek feeststoet en inkomste op het feestterrein, vendelgroet en wedstrijden. Allen kunnen medeschieten voor de **titel van Koning**, waarvoor een prachtig schild beschikbaar is.

Aan alle deelnemers zal een Bundesinsigne (aan lint) voor 50 pfening worden aangeboden op het feestterrein bij de entree.

Het belooft een groots feest te worden. Daar onze agenda dit jaar maar matig bezet is en alles in het begin van het seizoen, is dit een unieke gelegenheid om eind juli er nog eens op uit te trekken!

Inlichtingen (spoed!) bij de Heer Alphons Niesen, voorzitter Kring Peelland, Veestraat 43, Helmond.

„PRONK DER GILDEN” IN WAAGGEBOUW.

Onder de titel „Pronk der gilden” zal van 15 mei t/m 5 juli in het Amsterdams Historisch Museum, Waaggebouw, Nieuwmarkt, een tentoonstelling worden gehouden van gildezilver uit vijf eeuwen (14e—18e eeuw).

Deze expositie, die op 14 mei officieel door wethouder mr. R. v. d. Bergh geopend zal worden, toont in grote variatie kostbare en rijk versierde draagketenen, drinkhoorns, bekers, bokalen, schilden en andere zilveren voorwerpen, die door de ambachts- en schuttersgilden bij feesten en plechtigheden werden gebruikt.

ST. CATHARINAGILDE TONGELRE

Hofstraat 39a

Eindhoven, mei 1964

Zeer geachte Gildevrienden, Overheden, Gildebroeders, Belangstellenden.

Het is mij een behoefte U allen — mede namens het St. Catharinagilde Tongelre — oprecht en van harte dank te zeggen voor de grote vreugde, die U mij en het Gilde bereid hebt door op 12 april j.l. Uw belangstelling en Uw medeleven te betonen bij gelegenheid van het feit, dat de H. Stoel mij met het Gouden Erekrus Pro Ecclesia et Pontifice heeft willen begiftigen. U hebt niet alleen mij, maar ook mijn vrouw, mijn kinderen en overige familieleden door Uw komst en Uw attenties zeer aan verplicht. Namens hen allen zeg ik U van harte dank.

Gildeheer en Gildevrouwe, Gildemoeder, Ere-Deken, Overheid en Gildebroeders van het eigen Gilde dank ik bij deze gelegenheid extra voor alles wat zij voor mij deden en voor alles wat zij met mij tezamen lange jaren in het belang van het Gilde hebben willen doen.

U zult van mij dan ook niet anders verwachten dan dat ik het St. Catharinagilde Tongelre, ook voor de komende jaren, van ganser harte in Uw warme belangstelling en daadwerkelijke hulp aanbeveel.

Met hoogachting en respect,
Jan Hendrickx, Oud-Regerend-Deken,
en familie,

Tongelresestraat 554

Wie sjoon oos Limburg is

II

Lt. Kolonel Th. H. de Loo:

Burgergemeenschapszin der Schutterijen Sociale activiteiten

Talrijk waren de sociale activiteiten. Deze hebben hun wortel in de idee van vriendschap en onderlinge bijstand, welke de oudste gilden reeds kenmerkten. Deze hadden een ruimere werkingssfeer dan die der leden en hun gezinnen. Op de plichten met betrekking tot de gestorven gildebroeders werd reeds gewezen. Voor de eigen leden richtte het schuttersgilde in verschillende streken o.a. in Midden-Limburg een ziekte- en begrafenisfonds op.

In tal van moeilijke omstandigheden werd een beroep op de schutterij gedaan. Zo moesten de schutten, bij het uitbreken van besmettelijke ziekten, de zieken verzorgen en de overledenen begraven. In Gennep deelde de Schutterij St. Martinus op twee Kerstdag brood uit aan de armen en in Weert beschikte een schuttersgilde zelfs over een... studiefonds. In deze sfeer van naastenliefde kan ook worden gezien het gemeenschappelijk bewerken van het gildeland, het coöperatief houden van schapen en bijen. Het Akkermansgilde uit Venlo hield er zelfs een stier op na ten behoeve van de boeren van de gemeente.

Politieke invloed der schutten

Algemeen bekend is dat de schutterijen zich evenals elders, ook in Limburg direct of indirect politiek deden gelden. De leden van het St. Sebastianusgilde te Susteren hadden een officiële positie in hun stad; zij waren „verreijde” of gezworen schutters; in Weert verichten zij politie- en nachtdienst en in Gulpen traden zij in 1830 nog officieel op bij woelingen en tegen benden, die uit België kwamen.

13.000 Schutters in Tiendaagse Veldtocht

Tot in de 19e eeuw golden de schutterijen nog als semi-militaire organisaties. In de Tiendaagse Veldtocht van 1813 brachten de Nederlanden nog 13000 schutters te velde en zelfs in 1870 werden nog 21000 schutters gemobiliseerd. Maar de praktische bruikbaarheid van deze manschappen bleek gering. Het ontbrak de schutters aan behoorlijk kader en geoefendheid.

Er was ook discipline

Als er in de schutterskamer vergaderd werd, dan was het destijds zelfs verboden te roken. Er kwam geen pint bier aan te pas en het zogenaamde „tabaksknouwen” — beter bekend onder „pruimen” — was een vergrijp, dat met zware straffen werd afgedaan. Na zo'n vergadering kwamen er des te meer liters bier aan te pas en dan onttaarde de bijeenkomst wel eens tot een braspartij, waarvan men zich vandaag aan de dag nauwelijks een voorstelling kan vormen.

Verval

Sinds de 18e eeuw moeten wij om historische en sociaal-economische reden een algemene achteruitgang der schutterijen constateren. In vele gilden ging het gezelligheidskarakter geleidelijk aan zodanig overheersen, dat men nog slechts aan vermaak, eten en drinken en

kinderlijke show dacht, wanneer met het woord schutterij en schuttersfeest hoorde. Men feestte veel te lang en niet altijd met mate en behoorlijk; één Limburgs gilde verwerkte in acht feestdagen niet minder dan 24 tonnen bier! Geen wonder dat vanaf 1869 een schutterij in onze provincie aan de dorpsgemeenschap zelfs de manifestatie van het schietwedstrijdsfeest onthield en dat ze nog slechts de teerdag - die soms 3 tot 8 dagen duurde - hield. Hier en daar streefden zelfs het geestelijk en wereldlijk gezag en o.a. huismoeders er naar om de schutten te doen liquideren en gebeurde het dat kostbaar zilver en ander gildebezit aan opkopers werd verkwanseld.

In de Nederlandse koopmansnatie van de 19e eeuw was „Das Militär” weinig populair en gaandeweg werden de schutterijen en hun leden een voorwerp van bespottung, waarbij vele spotliederen en prenten opgeld deden. Het schutterswezen ging een diep verval tegemoet. Boven de grote rivieren verdwenen zij nagenoeg geheel van het toneel en bleef alleen de herinnering aan slordig geklede, weinig gedisciplineerde „troepen”, die krijgshaftig met een geweertje rondliepen, maar vier grootste prestaties in het café werden verricht. In de „Hollandse” samenleving van nu zou een schutterij volstrekt uit de toon vallen. Gelukkig is dit niet het geval in Brabant en Limburg, waar het openbare leven meer ruimte laat voor persoonlijke en uitbundige levensstijl.

Nieuwe bloei

In de jaren tussen de twee wereldoorlogen en vooral daarna is echter een verheugende opbloei der schutterijen waar te nemen. De opbloei strekt zich ook uit tot een grotere discipline en de ernstige wil om op het toernooiveld de fraaiste prijzen in de wacht te slepen. Op vele plaatsen hebben de besturen in samenwerking met de autoriteiten de schutterijen nieuw leven gegeven en hebben zijn getoond een juist begrip te hebben van de plaats die de schutterij in de dorpsgemeenschap van deze dynamische tijd moet innemen en tegelijk de jeugd weet te boeien.

Er moet soms enorm veel werk verzet worden om een schutterij in leven te houden en deze voor de ondergang te behoeden, waarmede dan een stuk romantiek verloren zou gaan. Echter op het beslissende moment duiken er steeds weer de juiste mannen op om zich in te zetten voor het behoud van dit Limburgs volkseigen.

Humor en ernst

De Limburger blijft Limburger, waar dan ook. Hij zit boordevol humor, die hij met dezelfde gulheid debiteert, als waarmede hij een halve liter gerstenat in zijn dorstige keel doet verdwijnen. Die humor is onverbrekkelijk met de folklore en speciaal met de schutterij verbonden. Het schuttersveld is juist zo weelderig, omdat er humor en ernst te vinden zijn. Die twee eigenschappen zijn niet los te maken van een schuttersfeest. In de ernst zit de humor, en in de humor de ernst. Dat is wellicht een merkwaardige filosofie.

Schietsport edelste aller sporten

Nu het karakter van weerbaarheid uit de oude roerige tijden bij de schutterijen is verdwenen,

is hun taak thans kleur en fleur te geven aan het volksleven; zij zetten luister bij aan kerkelijke en burgerlijke feesten en zorgen voor een gepaste ontspanning van haar leden onder meer door de beoefening van de schietsport, de oudste, de edelste en mannelijkste aller sporten. Veel van het oude is verloren gegaan maar het wapen - de buks - en de sportieve wedstrijd-ijver is gebleven.

Gestadige vooruitgang

In plaats van een stilstand in de ontwikkeling van het schuttersleven in onze beide Limburgen, kunnen wij gelukkig gewagen van een gestadige vooruitgang. Niet alleen in het midden der provincie Limburg maar ook in het uiterste Zuiden en in België worden telkenjare weer oude schutterijen tot nieuw leven gebracht.

Schutterijen verenigd in een Federatie

In 1937 werd besloten tot de oprichting van een Federatie van Bonden van schutterijen in Limburg over te gaan - een organisatie die toen 143 korpsen omvatte. Dit jaar (1963) is een Stichting gevormd tot steun aan het schutterij- en gildewezen. In de statuten van deze stichting staat ook vermeld het bevorderen van de organisatie van een vijfjaarlijks internationaal schuttersfeest, waaraan kan worden deelgenomen door schutterijen en gilden uit Nederland, België en andere landen.

25 Jaar Federatie van Bonden van Schutterijen

In 1896 werd de kantonale bond „Eendracht maakt Macht” opgericht, waarbij zich de schutterijen van Weert en omgeving aansloten. In de jaren 1900 zagen in Limburg nog meerdere bonden van schutterijen het levenslicht. In een later stadium gingen sommige bonden er

toe over, de leden-schutterijen te verbieden, aan andere dan hun bondsfeesten deel te nemen. Enkel het Oud-Limburgs Schuttersfeest bleef daarbuiten, daar mochten alle schutterijen naar toe.

In begin 1937 ging men nog een stap verder om een betere organisatie en betere technische uitvoering van de wedstrijden van het Oud-Limburgs Schuttersfeest te garanderen, nl. alle Bonden van Schutterijen werden ondergebracht in een Federatie. Hiertoe traden toe de Bonden van Weert - Roermond - Baarlo - Linne - Zuid Limburg - en Zuid Limburg Noord.

Het is de verdienste van deze Federatie en van vele Limburgse Autoriteiten en politici dat de hindernissen, die de ondergang van vele schutterijen bedreigden met de bekende Limburgse vasthoudendheid werden overwonnen.

Hinderwet-Vuurwapenwet, struikelblokken

Aan de horizon van de opbloeiende schutterijen verschenen donkere wolken. De Hinderwet bepaalde nl. dat geen schietboom mocht worden opgericht zonder vergunning van het gemeentebestuur. Het schieten op de schietbomen was geregeld in brieven van de Minister van Arbeid - Handel en Nijverheid, die aan de gemeentebesturen waren gezonden in 1925 en 1929. Deze laatste hebben zich van deze regeling van hogerhand weinig aangetrokken. Het gevolg was dat de schutterij van Obbicht in 1937 werd geverbaliseerd, omdat zij zonder vergunning een schietboom had opgericht. Een veroordeling volgde. De Hoge Raad bevestigde dit vonnis.

In 1938 verscheen een circulaire van het Departement van Justitie over de buksen en geweren in verband met de vuurwapenwet. Het ge-

bruik en het meenemen van vuurwapens werd streng gereguleerd.

Het schutterijwezen zou een gevoelige knak hebben gekregen, als deze voorschriften blijvend in haar volle gestrengheid zouden zijn toegepast.

Het is de verdienste van Jhr. Mr. G. A. M. J. Ruijs de Beerenbrouck, die als lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal de betekenis aan de Regering heeft uiteengezet. Ook de Federatiesecretaris, G. Fleisheuer, waakte over de belangen van de schutterijen.

(wordt vervolgd)

*Verzeker
de toekomst
van ons blad!*

Koopt
bij onze
adverteerders

de Gilde viert!

De Gilde viert . . . . zo luidt de aanhef van een heel oud vaderlands lied. Ja, de Gilde viert, al naar dat te pas komt, maar als de feestklanken zijn verstorven en de vendels opgeborgen, herneemt het leven van alledag zijn rechten, het leven met zijn risico's op velerlei gebied.

Zorg er voor, dat U daar-
tegen zo veel mogelijk gedekt bent

en zoek deze dekking bij een instelling, die reeds een mensenleeftijd lang heeft bewezen, dat zij ieders vertrouwen verdient

Déze instelling:

VERZEKERINGEN

van de N. C. B.

Tilburg, Spoorlaan 50, Tel. 20080 (04250)

**Voor het
betere drukwerk
in ieder genre
gaan mensen
met smaak
naar**

„de Hoop”

**de drukkers
van
„de Gildetrom”**

M. C. van de Ven & Zonen

Tilburg

Hoogvensestraat 163

Telefoon 25444